

משוח מלחמה פרק שמיני סוטה

1. ויעמד ויקרא אל מערכת שגראל ויאמר להם לקח תקחו מציא לערך מלקחה הלא אנכי הפלשתי ואתם עבדים לשאלו ברז לכם איש וברד אלי:

שמואל א יד ח
2. וי אש מלקחה וי שמו: שמות טו ג
3. וידד בן איש אפרתי הזה מביט לים ידודה ועמנו ישי ולו שמנה בניו והאיש בימי שאלו זקן בא באנשיה:

שמואל א יד יב
4. ויאמר הפלשתי אל דוד וכלב אנכי כי אתה בא אלי במקלות וקילת הפלשתי את דוד באלה:

שמואל א יד מג
5. ויאמר דוד אל הפלשתי אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אליך בשם ה' צבאות אלהי מערכות ישראל אשר תרפת:

שמואל א יד מה
6. והגש הפלשתי השכם ותערב ויתביצ ארבעים יום: שמואל א יד טו
7. ויצא איש הפנים ממנות פלשתים גלית שמו מגת גבורה שש אמות וקרו:

שמואל א יד יז
8. וישיב גבב אשר בילידי הרקע ומשקל קינו שלש מאות משקל נחשת והוא גבור הרקע ויאמר להבות את דוד: שמואל ב בא טז

9. ותקח האשה ותפרש את המוקד על פני הבאר ותשטח עליו הרפות ולא נודע דבר:
שמואל ב יז יט
10. אם תכתוש את האויל במכתש בתוך הריפות בעלי לא תסור מעליו אוילו:

שמואל ב בא כב
11. את ארבעת אלה ילדו לרקע בגת ויפלו ביד דוד ויבד עבדיו:
שמואל ב בא כב
12. ותשקע קולו ותבכינה עוד ותשק ערפה לנמנותה ורות דבקה בנה: רות א יד
13. אשפתו כקבר פתוח כלם גבורים:

ידימיה ה טז
14. האנה בלב איש ישקנה ודבר טוב ישמחנה: משלי יב כה

מאה פפי וחד נאנאי. צירושלמי בפרק החולץ אגמגול ומייצין אסמ תלוי את ש"מ [שהשאה] מתעצרת וחורת ומתעצרת את ש"מ שאין האשה מתעצרת משני בני אדם כלחת ופליגי על רבנן לאגדתא דרבנן לאגדתא אומרים פלשתים ממאה עלות פלשתים שערו צה מאה עלות פלשתים אמר רבי מתיאל ולא פליגי עד שלא נסרחה הזרע האשה מתעצרת משני בני אדם כלחת משנכרת הזרע אין האשה מתעצרת משני בני אדם כלחת זה משמע שכולן מאה היו אזותיו שהרי מוכולן נעצרה אמו ולא כפי רש"י שפירש וחד נאנאי שאחד מהן אציו ופי' הערוך⁸ נאנאי כלב שצלו עליה מאה אנשים וכלב אחד וכן מפורש בויקרא רבה ובאגדה דשמואל אמר ר' יחזק אונה היללה שפירשה ערפה מממותה נעצרו צה גייס של מאה בני אדם הדא דכתיב והוא מדבר עמם והנה איש הבינים וגו' ממערכות פלשתים ממערכות כתיב ממאה עלות פלשתים רבי תנחומא אמר אף כלב אחד שנאמר והאמר הפלשתי אל דוד הכלב אנכי וגו' ותו התם ויתיצב ארבעים יום אמר רבי צריפה צ"ר יתקן בשכר ארבעים פסיעות שהלכה ערפה עם חמותה נמלה לצנה ארבעים יום: **מפני** שהשם וב' כנויו **מונחים בארון**. מוספמא (פ"ו ע"ט) כי ה' אלהיכם החולץ עמכם זה השם הנתון בצרון שנאמר וישלח אומם משה וגו' מלמד שהיה פנחס משוח מלחמה וכלי הקודש זה הארון ויש אומרים אלו בגדי כהונה שנה' ונגדי הקודש אשר לאהרן [רבי יהודה בן לקיש] אומר צ' ארונות היו עמהם זה שיואל עמהן למלחמה היו צו שצרי לוחם שנאמר ויסעו מהר ה' וגו' זה שהיה עמם היה צו ס"ת שנאמר ויעפילו עלות וגו' וצירושלמי אמרי' ארון אחד היה:

מאלו התום' לא מצאתי יותר
האשה ותפרוש המסך על פני הבאר ותשטח עליה הריפות ואי בעית אימא מהבא¹⁰ אם תכתוש את האויל במכתש בתוך הריפות בעלי¹¹ ואת ארבעת אלה יולדו להרפה בגת ויפלו ביד דוד וביד עבדיו מאי נינהו אמר רב חסדא סף ומדון גלית וישבי בנוב ויפלו ביד דוד וביד עבדיו דכתיב¹² ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה אמר רבי יצחק אמר הקדוש ברוך הוא יבואו בני הנשוקה ויפלו ביד בני הדבוקה דרש רבא בשכר ארבע דמעוות שהורידה ערפה על חמותה וכתה ויצאו ממנה ארבעה גבורים שנאמר ותשאנה קולן ותבכינה עוד כתיב חן חניתו וקרין עין חניתו אמר רבי אלעזר עדיין לא הגיענו לחצי שבחו של אותו רשע מכאן שאסור לספר בשבחן של רשעים ולא לפתח ביה כלל לאודועי שבחיה דדוד: בני עמון באו בנצחונם של שובך כו': כתיב שובך וכתוב שופך רב ושמואל חד אמר שופך שמו ולמה נקרא שמו שובך שעשוי שובך וחד אמר שובך שמו וקרא שמו שובך שכל הרוואך אותו נשפך לפניו בקיתון¹³ אשפתו כקבר פתוח כולם גבורים רב ושמואל ואמרי לה רבי אמי ורבי אסי חד אמר בשעה שזורקין חץ עושין אשפתות אשפתות של חללים ושמא תאמר שאומנין בקרב ת"ל כולם גבורים וחד אמר בשעה שעושין צורכיהן עושין אשפתות אשפתות של זבל ושמא תאמר מפני שחולי מעיים הם תלמוד לומר כולם גבורים אמר רב מרי שמע מינה האי מאן דנפיש זיבליה חולי מעיים הוא למאי נפיק מינה ליטרה בנפשיה¹⁴ דאגה בלב איש ישחנה¹⁵ ר' אמי ורבי אסי חד אמר ישחנה מדעתו וחד אמר ישחנה לאחרים: ואתם אי אתם בן כו': וכל כך למה מפני¹⁶ שהשם וכל בניו מונחין

שמעו דברי מערכי המלחמה וחזור במלחמה מה הוא אומר אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו כנגד ארבעה דברים שעובדי כוכבים עושין מגופין ומרעיון צווחין ורומסין: פלשתים באו בנצחונם של גלית כו': גלית אמר רבי יוחנן שעמד בגלילי פנים לפני הקב"ה שנאמר וברו לכם איש וירד אלי⁶ ואין איש אלא הקב"ה שנא' ה' איש מלחמה אמר הקב"ה הריני מפילו על יד בן איש שנא'³ ודוד בן איש אפרתי הזה א"ר יוחנן משום רבי מאיר בשלשה מקומות לכדו פיו לאותו רשע אחד ברו לכם איש וירד אלי ואידך אם יוכל להלחם אתי והכני וגו' ואידך דקאמר ליה לדוד והכלב אנכי כי אתה בא אלי במקלות דוד נמי אמר ליה⁵ אתה בא אלי בחרב בחנית ובכידון ה' הדר אמר ליה ואנכי בא אליך בשם ה' צבאות אלהי (ישראל) מערכות ישראל אשר חרפת⁶ ויגש הפלשתי השכם והערב אמר ר' יוחנן כדו לבטלן מק"ש שחרית וערבית ויתביצ ארבעים יום א"ר יוחנן כנגד ארבעים יום שנתנה בהן תורה ויצא איש הבינים ממחנות פלשתים וגו' מאי בינים אמר רב שמואל מכל מום ושמואל אמר בינוני שבאחיז רבי רבי שילא אמר שהוא עשוי כבנין רבי יוחנן אמר בר מאה פפי וחרא נאנאי וגלית שמו מגת תני רב יוסף שהכל דשין את אמו כנת כתיב מערות וקרינן מערכות תני רב יוסף שהכל הערו באמו כתיב⁸ הרפה וכתוב ערפה רב ושמואל חד אמר הרפה שמה ולמה נקרא שמה ערפה שהכל עורפינן אותה מאחריה וחד אמר ערפה שמה ולמה נקרא שמה הרפה שהכל דשין אותה בהריפות וכן הוא אומר⁹ ותקח

האשה ותפרוש המסך על פני הבאר ותשטח עליה הריפות ואי בעית אימא מהבא אם תכתוש את האויל במכתש בתוך הריפות בעלי¹¹ ואת ארבעת אלה יולדו להרפה בגת ויפלו ביד דוד וביד עבדיו מאי נינהו אמר רב חסדא סף ומדון גלית וישבי בנוב ויפלו ביד דוד וביד עבדיו דכתיב¹² ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה אמר רבי יצחק אמר הקדוש ברוך הוא יבואו בני הנשוקה ויפלו ביד בני הדבוקה דרש רבא בשכר ארבע דמעוות שהורידה ערפה על חמותה וכתה ויצאו ממנה ארבעה גבורים שנאמר ותשאנה קולן ותבכינה עוד כתיב חן חניתו וקרין עין חניתו אמר רבי אלעזר עדיין לא הגיענו לחצי שבחו של אותו רשע מכאן שאסור לספר בשבחן של רשעים ולא לפתח ביה כלל לאודועי שבחיה דדוד: בני עמון באו בנצחונם של שובך כו': כתיב שובך וכתוב שופך רב ושמואל חד אמר שופך שמו ולמה נקרא שמו שובך שעשוי שובך וחד אמר שובך שמו וקרא שמו שובך שכל הרוואך אותו נשפך לפניו בקיתון¹³ אשפתו כקבר פתוח כולם גבורים רב ושמואל ואמרי לה רבי אמי ורבי אסי חד אמר בשעה שזורקין חץ עושין אשפתות אשפתות של חללים ושמא תאמר שאומנין בקרב ת"ל כולם גבורים וחד אמר בשעה שעושין צורכיהן עושין אשפתות אשפתות של זבל ושמא תאמר מפני שחולי מעיים הם תלמוד לומר כולם גבורים אמר רב מרי שמע מינה האי מאן דנפיש זיבליה חולי מעיים הוא למאי נפיק מינה ליטרה בנפשיה¹⁴ דאגה בלב איש ישחנה¹⁵ ר' אמי ורבי אסי חד אמר ישחנה מדעתו וחד אמר ישחנה לאחרים: ואתם אי אתם בן כו': וכל כך למה מפני¹⁶ שהשם וכל בניו מונחין

16. ונקמן מה. מסהדרין ג.
15. ו. יומה עה. וסנהדרין ק.
14. ו. וצ"ר די. ד. ודך.
מגו. ו. ונ' כה. ו. בס"א.
רדו. ו. ונ"ך כן ד'.

הגהות הב"ח
(א) נבי' ונבדון דוד הדר אמר וכו' נבאות אלהי מערכות פל"ל ומיכא ישראל נמק: (ב) רש"י ד"ה וידך וכו' לרעמו דרות הס"ד: (ג) ו"ה עשאתיו ארבעה אחים היו: (ד) ו"ה עורפין וכו' ככהמה אה פני:

לענין רש"י
פרשט"א
[פירשטרי"ש]. אבות הורגים.

מוסף רש"י
דאגה בלב איש. פחד שדואג על הפסד שום דבר פן יבאיהו (יומא ע"ה). ישחנה לאחרים. שמה ישראה ענה (סו"ט).

משוח מלחמה פרק שמיני סוטה

מג.

עין משפט
גר מצוה

(א) כ"ב קט: (פנהדרין פ"ג:);
 (ב) נטעת הדפוס וכן
 נמשנה ליתא, (א) [לקמן
 מד, (ד) ס"א מש כג,
 (ט) במדבר כ"ה, (י) ככלאים
 פ"ד מ"ז, (י) דברים כ,]
 (ט) [לקמן מד, (ט) [לקמן
 מד,].

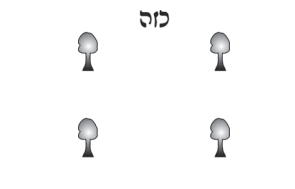
הגהות הב"ח

(א) במשנה כל אלו שומעין
 כ"ל ויכתב ואלו ממקח:
 (ב) ר"ש ד"ה ואפילו וכו'
 מנערי מלחמה וכו' וכו'
 מ"ה ולא חללו וכו'
 שמהלל את הפירות:
 (ג) ד"ה ולא וכו' כתיב
 ולא חק:

מוסף רש"י

שפטם אבי אמו יתרו,
 דלגמור אבי פתח לקח
 מננות יתרו, דכתיב ולא
 כן אהרן לקח לו מננת
 פוטילא לו לאשה, ומפס
 נאגדה פוטילא זה יתרו
 שפיטם עגלים לעבודת
 סוכים (פנהדרין פ"ג:).
 אחד הבונה ואחד
 הלוקח ואחד היורש.
 וכן דין המנאים בכל מקום
 דהא דפשיטא ליה תנא
 כריסא ואיתו השני שפא
 להשמיטת שפא שזו לו
 הוא שונה אחריו (סוטה
 כ"ב).

שפיטפט. זילול וכבש אותו ולא (ד) השצו: והלא שצטים מצוים אוסו.
 כדאמרין צאלו הן הנשרפין (פנהדרין דף פ"ג): לפיכך הולך ליחסו שם
 פתח בן אלעזר בן אהרן הכהן: פרי פוטיו. מדלל כתיב פוטאל:
בתני' בים האולרות. לאולר יין שמן ותצוה: ואחד הנוקח.
 בית צנוי שהרי אללו הוא חדש.
 ובגמרא מרבינן ליה מקרא: **חמשה**
אילני מאלל. דזהכי הוי כרס' שמים
 כנגד שמים ואחת יולאה זנב:

כזה

ואפילו מה' מינין. מנערי פין: (ט)
חיללו. צננת הרביעית לנטיעתו
 שחלל את הפירות צמעות כדרך
 מנערי שני ומעלה את המעות
 לירושלים ואולן כדכתיב (ויקרא יט)
 קדש הלולים וגמר קדש קדש ממעשר:
 ה"ג כל אלו שומעין דברי כהן
 מערי מלחמה וחורין. כמו שומעין
 דברי מערי מלחמה של כהן כלומר
 שכהן אומר להן: סרק. כגון
 ארויס ושקמים שאין עץ פרי:
והמחזיר גרושאו. ואירסה אינו חוזר
 שאינה חדשה לו וקרא אשה חדשה
 קפיד כדכתיב כי יקח איש אשה
 חדשה (דברים כד): **אלמנה.** ואירסה
 כהן גדול אינו חוזר בשבילה
 דאימעות מולל לקחה' מדלל כתיב
 ולא לקח: על מכונו. סתמו ובגאו
 צמדה ראשונה אינו חוזר דלאו
 חדש הוא הואיל ולא חידש להוסיף
 עליו ואפילו אללו אינו חדש וגרע
 מהלוקח והיורש: אף פנוסה בים

שומעין דברי כהן מערי מלחמה וחורין ומספקין מים ומזון ומתקני את
 הדרכים ואלו שאינן חורין ה' הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת ה' הנוטע
 ארבע אילני מאכל וחמשה אילני סרק המחזיר את גרושתו אלמנה לכהן
 גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממורת ונתנה לישראל בת ישראל לממור ולנתן לא היה חוזר רבי יהודה
 אומר אף הבונה בית על מכונו לא היה חוזר ר' אליעזר אומר אף הבונה בית לכינים בשרון לא היה חוזר
 "אלו שאין זוין ממקומן בנה בית וחנכו כרם וחללו הנושא את ארוסתו הכונס את יבמתו שנא'
 נקי יהיה לביתו שנה אחת לביתו זה ביתו יהיה זה כרמו ושמה את אשתו זו אשתו אשר לקח להביא את
 יבמתו אין מספקין (להם) מים ומזון ואין מתקנין את הדרכים: ג' תנו רבנן ודברו השוטרים יכול
 דברים של עצמן כשהוא אומר ויספו השוטרים הרי דברים של עצמן אמור הא מה אני מקיים ודברו השוטרים
 בדברי משוח מלחמה הכתוב מדבר הא כיצד כהן מדבר ושומר משמיע תני חרא כהן מדבר ושומר משמיע
 ותניא אידך כהן מדבר וכהן משמיע ותניא אידך שומר מדבר ושומר משמיע אמר אביו הא כיצד מונגש ועד
 ודברו כהן מדבר וכהן משמיע מודברו עד ויספו כהן מדבר ושומר משמיע מוסיפו ואילך שומר מדבר ושומר
 משמיע: מי האיש אשר בנה בית חדש כו': תנו רבנן אשר בנה בית לקח וירש וניתן לו
 במתנה מנין ת"ל מי האיש אשר בנה בית אין לי אלא בית מנין לרבות בית התבן ובית הבקר ובית העצים
 ובית האוצרות ת"ל אשר בנה מכל מקום יכול שאני מרבה אף הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת תלמוד
 לומר בית מה בית הראוי לדירה אף כל הראוי לדירה ר' אליעזר בן יעקב אומר בית כמשמעו זה חנך ולא
 חנכו לפרט לגזול לימא דלא כרבי יוסי הגלילי דאי רבי יוסי הגלילי הא אמר ורך הלבב זה המתירא
 מעבירות

ג א מ"י פ"ז מה' מלכס
 הלי' סגן שפן קב:
 ד ב מ"י שם הלי':
 ה ג מ"י שם הלי':
 ד (מ"י) שם הלי':
 ו ה מ"י שם הלי':
 ז ו מ"י שם הלי':
 ח ז מ"י שם הלי':
 ט ח מ"י שם הלי':
 י ט מ"י שם הלי':
 יא י ב מ"י שם הלי':
 יב ל מ"י שם הלי':

תורה אור השלם

1. וישלח אתם משה
 אלק למשח לצבא אתם
 ואת פיקחם בן אלעזר
 הבחור לצבא וכלי הקדש
 והוצצרות התרועעה
 בידו: במדבר לא ו
 2. והקדשם מקרו אתו
 אל מצרים לפיטפיר
 סריס פרתה שר
 השקדוים:
 בראשית לו יו
 3. ואלעזר בן אהרן לקח
 לו מבנות פוטילא לו
 לאשה ותלד לו את
 פנחס אלק ראשי אבות
 הלוים למשפחתם:
 שמות ו כה
 4. ודברו השטרים אל
 העם לאמר מי האיש
 אשר בנה בית חדש ולא
 חנכו ילך ויבש לביתו פן
 ימות במלחמה ואיש
 אחר חנכו: דברים כ ה
 5. ומי האיש אשר נטע
 כרם ולא חללו ילך ויבש
 לביתו פן ימות במלחמה
 ואיש אחר חנללו:
 דברים כ ו
 6. ומי האיש אשר ארש
 אשה ולא לקחה ילך
 ויבש לביתו פן ימות
 במלחמה ואיש אחר
 יקחה: דברים כ ז
 7. כי יקח איש אשה
 חדשה לא יבא בצבא
 ולא יעבר עליו לכל דבר
 נקי יהיה לביתו שנה
 אחת ושמה את אשתו
 אשר לקח: דברים כ ה
 8. ויספו השטרים לדבר
 אל העם ואמרו מי
 האיש הקרא ורך הלבב
 ילך ויבש לביתו ולא
 ימס את לבב אהיו
 כלבבו: דברים כ ח

לכנים צשוין. מקום הוא ששמו שרון ואין הקרקע יפה ללכנים
 ולא הוי דבר קיימא' שפעמיים לריך לחדשה צבע שנים: **ואלו שאין**
זוין ממקומן. דהך דלעיל הולכין עד לספר ושם שומעין דברי כהן
 וחורין מן המערכה לדרך ישראל ואינם חורין לבתיהם אלא עוסקין

בספוק מים ומזון להולי מלחמה
 ואלו אין זוין ממקומן אפילו ללכת
 עד הספר ולשזו ע"פ כהן: **הפנוסה**
בים וחנכו. ולא דר צו עדיין שנה:
וכן הנוטע כרם וחיללו. ועדיין לא
 עברה שנה רביעית עליו שלימה:
 נקי יהיה לניסו. צביל צימו:
 יהיה. רצויה הוא. הוסיף לך הויה
 אחרת להיות כו: **ג' יכול**
דברים של עצמן. יכול שהדברים
 הללו שהם אומרים מי האיש אשר
 בנה וגו' של עצמן הן ולא היה כהן
 אומרן אלא השוטרים: ס"ל ויספו
 השוטרים. לדבר אל העם ואמרו
 מי האיש וגו'. ויספו משמע שדבר
 זה הם מוסיפים משלהם: **הרי דברים**
של עצמן אמור. שהדבר זה לבדו
 הן מוסיפין על של כהן מדעד השמא
 גבי נטע וגבי אירס אשה לא כתיב
 ויספו והכא כתיב ויספו ש"מ עד
 הנה דברי כהן ואת זו הן מוסיפין:
הא מה אני מקיים ודברו השוטרים.
צבנה ונטע ואירס: דברי משוח
מלחמה פהסו מדנה. שהכהן
 אומר והשוטרים משמיעין אותן:
מונגש עד ודברו. דהיינו שמע
 ישראל אתם קרבים וגו' עד להושיע
 אתכם: **מי האיש.** רצויה הוא דמני
 למיכתב מי אשר צנה. ומדלל כתיב
 אשר בית צנה דרוש ציה צנה מ"מ.
 והאי דכתיב בית למעוטי בית שער
 אכסדרה ומרפסת שהם עשויים
 לרמיסת רגל ולא לארויס לדור צנס:
בים שער. בית כניסת שער החנך
 להסמוסף שם שומר הפתח: **ולא**
חנכו. מדלל כתיב (ט) חנך הוי מיעוטא
 חנכו ליה ולא לאמר פרט לגזול
 צית: **כרבי יוסי הגלילי.** דמתני' (ט):
 מעבירות

גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממורת ונתנה לישראל בת ישראל לממור ולנתן לא היה חוזר רבי יהודה
 אומר אף הבונה בית על מכונו לא היה חוזר ר' אליעזר אומר אף הבונה בית לכינים בשרון לא היה חוזר
 "אלו שאין זוין ממקומן בנה בית וחנכו כרם וחללו הנושא את ארוסתו הכונס את יבמתו שנא'
 נקי יהיה לביתו שנה אחת לביתו זה ביתו יהיה זה כרמו ושמה את אשתו זו אשתו אשר לקח להביא את
 יבמתו אין מספקין (להם) מים ומזון ואין מתקנין את הדרכים: ג' תנו רבנן ודברו השוטרים יכול
 דברים של עצמן כשהוא אומר ויספו השוטרים הרי דברים של עצמן אמור הא מה אני מקיים ודברו השוטרים
 בדברי משוח מלחמה הכתוב מדבר הא כיצד כהן מדבר ושומר משמיע תני חרא כהן מדבר ושומר משמיע
 ותניא אידך כהן מדבר וכהן משמיע ותניא אידך שומר מדבר ושומר משמיע אמר אביו הא כיצד מונגש ועד
 ודברו כהן מדבר וכהן משמיע מודברו עד ויספו כהן מדבר ושומר משמיע מוסיפו ואילך שומר מדבר ושומר
 משמיע: מי האיש אשר בנה בית חדש כו': תנו רבנן אשר בנה בית לקח וירש וניתן לו
 במתנה מנין ת"ל מי האיש אשר בנה בית אין לי אלא בית מנין לרבות בית התבן ובית הבקר ובית העצים
 ובית האוצרות ת"ל אשר בנה מכל מקום יכול שאני מרבה אף הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת תלמוד
 לומר בית מה בית הראוי לדירה אף כל הראוי לדירה ר' אליעזר בן יעקב אומר בית כמשמעו זה חנך ולא
 חנכו לפרט לגזול לימא דלא כרבי יוסי הגלילי דאי רבי יוסי הגלילי הא אמר ורך הלבב זה המתירא
 מעבירות

משוח מלחמה פרק שמיני סוטה

מד.

עין משפט
גר מצוה

בה א מיי פ"ג מהל' אבל
הלי"ג סגנו לאוין רלה
טוש"ע יוד' ק"י שעת ספי'
ה:
בו ב מיי פ"ו מהל'
טומאת מת הלי"ט
וע"ש ב"מ:
ג מיי פ"ו מהל' מלכס
דן ז:
ד מיי שם ה"ל ח:
בו ה מיי פ"ו מהל'
אסורי ביאה הלי"ג
ופ"ו ה"ג:
בה ו מיי פ"ה מהל'
דעות הלי"א:
בב ז מיי פ"ו מהל'
מלכס ה"ל י"א:
ל ה מיי שם ה"ל:
לא ט מיי שם ה"ל:

מאהיל על חלל הפתח: והני מילי כו'. השתא מהדר לפרושי
סייעתיה מהכא. מדאליטריך למיתני העומד לתוכו טהור ש"מ הני
מילי חזר הקצר דמסיימנא מחילתא דמערה לחודיה דחזר לחודיה
ויש היכר דצבר אכל מת בעלמא המוטל בצויר מודו בית הלל דתפיס
ארבע אמות מדאליטריך למיתני

מת תופס ארבע אמות לטומאה. חכמים גזרו שיהא המת מטמא
כל הנכנס בארבע אמותיו כדי שלא ירגילו אוכלי טהרות ליקרב לו
ויהא סבור שלא האהיל ויש לחוש שמא יפשוט ידו ויהאיל ולאו
לדעתיה: והנא הוה. וכן מני תנא דידן דמשהה הגשתי צינינו

א) ד"ב קא. אהלת פט"ו
מ"מ (ג) ולעיל מג"ג;
א) וקדושין ע"ט. ע"ש;
ד) [מספתה פ"ו];
ט) [מספתה פ"ו];
ז) [מספתה פ"ו];
ח) [מספתה פ"ו];
ט) [מספתה פ"ו];
כ"א) [מספתה פ"ו];
כ"ב) [מספתה פ"ו];

תורה אור השלם

1. ומי האיש אשר ארש
אשה ולא לקחה ילך
וקשב לביתו פן ימות
במלחמה ואיש אשר
יקחה:
2. וקספו השטרים לדבר
אל הקם ואמר מי
האיש הירא ורך הלבב
ילך וקשב לביתו ולא
ימס את לבב אחיו
כלבבו:
3. וקבו בחוץ מלאכתך
ועתה בישוד קף אשר
ובנית ביתך:
משלי כד כז
4. כי יקח איש אשה
המורה כדי להרמיק את האדם
מלהאיל על הטומאה אכל כאן יש
היכר: והוא שיש זה ארבע אמות.
הוא דמשיבא מקום לעזמה אכל פחות
מאכן בטלה אכל המערה ולא חשיבא
למיהו מקום לעזמה: וז"ל אומרים
ארבעה טפחים. הו מקום טהוב
ככל דוכתא: כמה דברים אמורים.
ז"ל אמרו ליה: כשפסחה של חזר
למעלה. שאין לה כניסת מדרון
במעלות מן הזד אלא כשורדין לה
קופלין לה וכשעולין מתוכה מטפס
ועולה. ולקמן פריך איפכא מיסתבדא:
כלפי נייא. כנגד איפוס הפכת דבריך.
לייא איפוס כדאמר צברכות (דף נ"ח).
כגני לייא כדים צבורים להיכן
הולכין. איפכא מסתבדא מן הזד
כשעויל לחזר מדרון ללאת דרך לדיים
איכא למימר כיון דלא גזר רבנן ארבע
אמות במחילות ניכרות סגי להאי חזר
בארבעה טפחים והעומד זה הרי זה
טהור שאין לנו כמה לעמא לאינו
כריך לטיפס ולעלות שיפשוט זרועותיו
ויהאיל כנפיו על חלל הפתח כדי
נפיק מידי ונפיק נשמת ונמשך
לו מן הפתח של מערה לזד פתח
של חזר ויואל לו: מלמעלה אי
אפשר דלא מהייל. כיון דאינו אלא
ארבעה טפחים אי אפשר לו לפרוש
כנפיו ולטיפס ולעלות אלא אם כן

לעני רש"י

ור"ש [וה"ו]. ה"י.

מוסף רש"י

לפיכך תלתא לו התורה
את כל אלו. לחזור על
בית ורסא וזשה לכות על
החורים בשביל עבירות
שפסח שלא יעו שם
נעלי עירה והוא חזר
אומר שמה בנה את הבית
או טע כרס או ארס אשה
(דברים ח). מעמידין
זקפין לפניהם. מי חזר
עמדין בקנה המערה
לקוף את הטפסות ולחוסס
דברים שזו אל המלמה
ולא תטסן, שתחלת נפילה
ניקה (שם ח). לקפה
את שוקיו. לקף רגליו
(קדושין י"ב).

אמת תופס ארבע אמות לטומאה (ה) ותנא
תנא חצר הקבר העומד בתוכה טהור והוא
שיהו בה ארבע אמות דברי בית שמאי ב"ה
אומרים ארבעה טפחים במה דברים אמורים
שפתחה מלמעלה אבל פתחה מן הצד
דברי הכל ארבע אמות כלפי לייא אדרבה
מן הצד מידרד ונפיק מלמעלה אי אפשר
דלא מאהיל אלא במה דברים אמורים
שפתחה מן הצד אבל פתחה מלמעלה
ארבע אמות והני מילי חצר הקבר דמסיימא
מחיצתא אבל מת בעלמא תפיס: וז"ל האיש
אשר ארש אשה כו': ת"ר אשר ארס
אחד המארס את הבתולה ואחד המארס
את האלמנה ואחד שומרת יבם ואפילו
חמושה אחין ומת אחד מהם במלחמה כולן
חוזרין לא לקח ולא לקחה דפרט לאלמנה
לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט
ממזרת ובתינה לישראל בת ישראל לממזר
ולנתין לימא דלא כרבי יוסי הגלילי דאי
רבי יוסי הגלילי הא אמר ארבע אמות
זה המתירא מעבירות שבידו אפילו תימא
ר' יוסי הגלילי כדרבה דאמר רבה הלעולם
אינו חייב עד שיבעול מה טעם לא יקח
משום לא יחלל משום הכי אינו לוקח עד
שיבעול תנו רבנן אשר בנה אשר נטע אשר
ארש ולימדה תורה דרך ארץ שיבנה אדם
בית ויטע כרם ואח"כ ישא אשה ואף שלמה
אמר בחכמתו הכן בחוץ מלאכתך ועתה
בשדה לך אחר ובנית ביתך הכן בחוץ
מלאכתך זה בית ועתה בשדה לך זה כרם
אחר ובנית ביתך זו אשה ד"א הכן בחוץ
מלאכתך זה מקרא ועתה בשדה לך זה
משנה אחר ובנית ביתך זה גמ' ד"א הכן בחוץ
מלאכתך זה מקרא ומשנה ועתה בשדה
לך זה גמרא אחר ובנית ביתך אלו מעשים
טובים ר' אליעזר בנו של ר"י הגלילי אומר
הכן בחוץ מלאכתך זה מקרא ומשנה וגמרא
ועתה בשדה לך אלו מעשים טובים אחר
ובנית ביתך דרוש וקבל שכר: ואלו
שאינן חוזרין הבונה בית שער כו': תנא אם
הוסיף בו דימום אחד חזור: ר' אליעזר אומר
אף הבונה בית לבנים בשרון לא היה חזור:

תנא מפני שמחדשין אותו פעמים בשבוע: ואלו שאין זיין ממקומן בנה בית חדש וחנכו וכו': תנו רבנן אשה
חדשה אין לי אלא אשה חדשה אלמנה וגרושה מנין תלמוד לומר אשה מכל מקום אם כן מה ת"ל אשה
חדשה מי שחדשה לו יצא מחזור גרושתו שאין חדשה לו ת"ר לא יצא בצבא יכול בצבא הוא דלא
יצא אבל יספיק מים ומוזן ויתקן הדרכים תלמוד לומר ולא יעבור עליו לכל דבר שאני מרבה
אף הבונה בית ולא חנכו נטע כרם ולא חללו ארס אשה ולא יעבור ת"ל עליו עליו אי אתה מעביר
אבל אתה מעביר על אחרים ומאחר דכתב לא יעבור לא יצא בצבא למה לי לעבור עליו בשני לאוין:
ביתנא² ויוספו השומרים לדבר אל העם וגו' ר' עקיבא אומר הירא ורך הלבב כממשמעו שאינו יכול
לעמוד בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה ר' יוסי הגלילי אומר הירא ורך הלבב זהו המתירא מן
העבירות שבידו לפיכך תלתא לו התורה את כל אלו שיחזור בנללן רבי יוסי אומר אלמנה לכהן גדול
גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ובתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין הרי הוא הירא ורך הלבב
והיה ככלות השומרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם ובעקבו של עם מעמידין זקפין
לפניהם ואחרים מאחוריהם וכשילין של ברזל בידיהן וכל המבקש לחזור הרשות בידו לקפה את שוקיו
שתחילת